

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๖

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้วันพระ วันพระ วันโกน วันแสงหาบุญกุศลใส่หัวใจของตน ใส่หัวใจ
ของตนนะ คนที่ฉลาด

คนที่เชื่อ จะว่าไง หยาบเกินไป คนที่เชื่อ เขาเห็นว่าไม่มีความจำเป็น ความจำเป็นของ
เราหาอยู่หากินในชีวิตของเราในชีวิตประจำวันนี้ นี่เป็นหน้าที่การงานของเรา

เราเกิดมาแล้วมีครอบครัว ลูกเต้าหลานเหลนเราต้องประสบความสำเร็จ

ใช่ เราต้องสอนให้ลูกเราฉลาด อย่าให้เป็นเหยื่อของสังคม

แต่ถ้าฉลาดขนาดไหน ฉลาดในพระพุทธศาสนา ฉลาดเพื่อหัวใจของตนเองไง ไม่ใช่
ฉลาดเพราะว่าแสวงหามาเพื่อปรนเปรอกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจของตน

ในใจของตนมันไม่มีวันพอหรอก กิเลสมันฝัง โลกทั้งใบปกครองคนเดียวก๊ก็ไม่พอ มันจะ
เอากิจการวาลีกินนะ มันไม่มีเมืองพอ คำว่า “ไม่มีเมืองพอ” มันไม่ใช่ปัจจัยเครื่องอาศัย

ชีวิตมันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย มีปัจจัย ๔ ดำรงชีวิต สิ่งมีชีวิต สัตว์มันต้องมีอาหารของ
มัน มันต้องมีอากาศของมัน มันถึงดำรงชีวิตของมันได้ไง มนุษย์เรามีปัจจัยเครื่องอาศัย
ดำรงชีวิตได้ แล้วจิตใจคนที่ประเสริฐ เขาเป็นคนดีงาม เขาเป็นที่พึ่งอาศัยของสังคม เขาเป็นร่วม
โพธิ์ร่วมไทรที่คุ้มครองดูแลประชาชนเพื่อให้ความร่มเย็นเป็นสุข

ไม่ใช่หลอกให้เขาเป็นเหยื่อ อาศัยเขา อาศัยเขาเพื่อไปหาประโยชน์ให้ตนเองไง หลอก
ออนไลน์ๆ หลอกเขาไปทั่ว หลอกเขาไปทั่วเพราะอะไรละ เพราะคนมันจนตรอก จนตรอกทำมา
หากินไม่ได้ สิ่งต่างๆ เอาแต่เล่ห์เหลี่ยมของตนเองมาเพื่อประโยชน์ของตนๆ ใจ

ถ้าเราเป็นชาวพุทธไง เรามีศีล โภกมตเทจ ศีล ๕ ศีล ๕ เราไม่โภกมตเทจ คนที่โภกมตเทจแล้วจะไม่ทำชั่วอย่างไร ไม่มีเลย เพราะมันโภกแล้วโภกเล่า โภกจนจำไม่ได้ โภกจนพันตัวมันเอง หน้าไหนหลังหลอก

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ นะ เราต้องมีศีล เราต้องซื้อสัตว์กับเรา ตั้งใจทำสิ่งใดแล้วพยายามตั้งใจทำให้จริงจังของเรา ถ้ามันสุดวิสัย นั้นนะกรรมของสัตว์

สิ่งที่เรายังไม่ได้ชวนชวาย ยังไม่ได้ทำสิ่งใดเลย ว่าเราไม่มีวาสนาๆ

ไม่มีวาสนาอย่างไร เราเกิดมาเป็นคนเหมือนกัน ประชาธิปไตย คนสิทธิเท่ากันนะ มีมือมีเท้าเหมือนกันทั้งสิ้นไง ทำสิ่งใดก็ได้ไง

แต่ด้วยวาสนาของคน วาสนาของคนที่ว่า ใ้ฉันก็ไม่จำเป็น ใ้ฉันก็ไม่จำเป็น

ไปนั่งสมาธิดู เวลาคนที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย เราอยากให้เป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นไปไม่ได้หรอก สิ่งที่จะเป็นอย่างนั้น เพราะเขาต้องสร้างบุญกุศลของเขา

ไอ้พวกเรา คูลี คนทุกข์คนจนลูกหลานเต็มบ้านเต็มเมือง คนร่ำคนรวยเขามาขอลูกกันทั้งนั้นนะ เขาอยากมีลูกสืบสกุล คนรวยๆ จิตที่จะไปเกิดมันแสนยาก ไอ้คนทุกข์คนจนลูกเต็มบ้านเต็มเมือง เห็นไหม

จิตของคนที่ยืนน่วยตายเกิดในวัฏฏะ จะภาวนาให้ได้ตามความจริงน้อยนัก มันต้องมีปัญญาของมันไง ถ้ามีปัญญาของมันนะ สิ่งที่เราที่เห็นนั้นมันเป็นความจริงหรือไม่ แต่คนที่ไม่มีความปัญญา จะรู้เห็นสิ่งใดก็ตื่นเต้นไปกับเขา ทรงเจ้าเข้าทรง อย่างนั้นเลยละ

คนทรงเจ้าเข้าทรง นั่งอยู่ดีๆ มันก็ประทับทรง ใ้ฉันนั่งไปก็มีความสงบ นั่งไปแล้วก็บรรลุธรรมๆ เอาที่ไหนมาบรรลุ

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้ามันไม่มีเหตุไม่มีปัจจัย มันจะเป็นธรรมได้อย่างไร

ก่อนที่จะเป็นธรรมๆ มันต้องมีเหตุมีปัจจัย เห็นไหม

เราเกิดมาเรายังมีพ่อแม่ ถ้าเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เขาก็โอบปาดิเกะ เกิดโดยกรรม เกิดโดยกรรมของเขา มันต้องมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น มันต้องมีเหตุมีผลของมัน มันไม่มีลอยมาจากฟ้าหรอก มันจะเกิดเองโดยธรรมชาติไม่มี มันจะเกิดเองๆ เกิดเองได้อย่างไร เกิดเองๆ ก็เกิดตามเวรตามกรรมนี่ไง โอบปาดิเกะ เกิดเองตามบุญตามบาป

แต่มรรคผลมันจะเกิดได้อย่างไรละ ถ้ามันเกิดเองๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขวนขวายได้ขนาดนั้นเชียวนะ หรือ ถ้าไม่มีวาสนานะ เวลาภาวนาล้มลุกคลุกคลานทั้งสิ้น แต่มันก็สมควรทำ สมควรทำเพราะอะไร

มันเป็นประโยชน์กับตนเองไง มันเป็นประโยชน์กับตนเอง จะล้มลุกคลุกคลานขนาดไหน ก็เราทำมาอย่างนี้ เราจะน้อยเนื้อต่ำใจไปกับเขา สิ่งที่เราทำของเราแบบนี้ เราก็ได้ของเราแบบนี้

ถ้าเราทำคุณงามความดีของเราให้มากขึ้นๆ ไป ถ้าภาวนามยปัญญา ธรรมะอยู่ฝากตายๆ มันเอาตายเข้าแลกนะ ครูบาอาจารย์เรา ถ้ามันตาย อะไรตายก่อน ขอ ขอดู อะไรตายก่อน

ไอ้เราเนอะกลัวตาย วังหนี่มันหางจุตุด

แต่ของเรา ครูบาอาจารย์ท่านเผชิญหน้ากับมันเลย ถ้ามันจะตาย อะไรตายก่อน เพราะว่าคำว่า “ตาย” มันทำให้เราล้มลุกคลุกคลาน คำว่า “ตาย” ทำให้ล้มเหลว คำว่า “ตาย” ทำให้มันหลบหลีก คำว่า “ตาย” มันยกเลิกหมดนะ เพราะอ้างว่าจะตาย แต่มันไม่ตาย แต่มันต้องตายซ้ำตายซากอยู่นั่นแหละ

แต่ถ้าจะเป็นจะตายขึ้นมา ธรรมะอยู่ฝากตาย เผชิญหน้ากับมันเลย ถ้ามีสติ มีผู้รู้อยู่ มันจะตายได้อย่างไร ผู้รู้ จิตนี้เคลื่อนออกจากร่างมันถึงได้ตาย ที่มันเจ็บอยู่เนี่ย มันเจ็บปวดอยู่เนี่ย มันเจ็บจะเป็นจำตายอยู่เนี่ย มันจะตายได้อย่างไรก็มันเจ็บมันปวดอยู่เนี่ย มันไม่ตายหรอก ถ้ามันตาย มันสลบ มันขาดสติไป อันนั้นนะใช่

ฉะนั้น อะไรจะตาย อะไรจะตาย ขอดูก่อน

แล้วไม่มีอะไรตายหรอก ครูบาอาจารย์เราท่านประพฤติปฏิบัติมา กิเลสมันตาย เวลา
กิเลสมันตายต่อหน้าต่อตานะ จับมันมามัดไว้ สมาธินี้จับมันไว้ ตัดมันด้วยปัญญา

สมาธิตัดกิเลสไม่ได้ แต่สมาธิเป็นตัวจับ มันจะตัดด้วยปัญญา

แล้วปัญญาอะไร

ปัญญาต้องเป็นภาวนามย มันรู้ได้ มันรู้ได้ที่ไหน

เวลามีเงินมีทอง เราใช้จ่ายไป เงินจะหมดไปจากเรา เรามีสมาธิขึ้นมา จิตใจจะมั่นคง จะ
มีความสุขของเรา เวลาสมาธิมันเสื่อมไป มันทุกข์มันร้อนแล้ว เพราะมันเป็นสัญญาๆ ใจ

ถ้ามันเป็นสัญญาเพราะอะไร

เพราะสมาธิมันอ่อนลงๆ ถ้ามันอ่อนลง ระหว่างปัญญากับสัญญามันก็เทียบเคียงกันได้
แล้วถ้าปัญญา ปัญญาโลกๆ ปัญญาโลกๆ มันตรรกะ มันสำเร็จรูป

แต่ปัญญาปัญญาของเราเนะ ปัญญาภาวนามยปัญญามันเริ่มต้นนะ เริ่มต้นถ้ามันซึมซับ
เข้าไปในใจมันก็มีหัตถ์จรรยแล้ว แค่นี้แหละ เขตอำนาจศาล นี่เขตอำนาจของกิเลส แล้วเขต
อำนาจของธรรมที่เราจะสร้างขึ้นมามีใจของตนมันเป็นอย่างไร ถ้าคนมีปัญญา มันเทียบมัน
เคียงของมันไป

ไม่ใช่ว่ามันจะผูกเองมันจะรู้เอง แล้วปัญญาก็ส่งออกนั้นไป แล้วไม่รู้จักแยกแยะนะว่า
อะไรจริง อะไรเท็จ ไม่รู้จัก

แต่ครูบาอาจารย์ท่านสมบุกสมบันมาก่อน ท่านรู้

คนวิชาชีพสิ่งใด ชำนาญสิ่งใด เขารู้ เขาก็เห็นหมดนะ เวลาวิชาช่าง แค่ว่าจับค้อนจับสิ่ว
เขารู้แล้วว่าอันนี้เป็นหรือไม่เป็น คนเป็นเขาจับสิ่วจับค้อน โอ้โฮ! เขาทำได้หมดนะ อันนี้จับสิ่ว
จับค้อนมันก็ทุกข์ กลัวจะหลุดไม่หลุดมือ มันเกร็งจนทำอะไรไม่ได้

แค่จับสิ่วจับค้อน ช่างไม้เขารู้แล้ว อันนี้ภาวนาๆ เริ่มต้นล้มลุกคลุกคลานอยู่ มันทำ
อย่างไร ถ้าเป็นจริง

วันพระ มันประเสริฐ ประเสริฐที่นี้ละ ประเสริฐที่หัวใจของเราละ

เวลาเป็นใจเป็นได้ตลอดเวลา เวลามันคิดร้าย มันคิดตลอดเวลา แล้วมันไปประเสริฐเสียที ถ้ามันประเสริฐ มันจะเป็นผู้ให้ มันเป็นผู้ให้กับชีวิตของเรา

ชีวิตนี้มีความพลัดพรากเป็นที่สุด ชีวิตนี้ถึงเวลามันต้องพลัดพรากจากไป

แล้วใครดูแลมัน ใครดูแลมัน

ถ้ามีสติ ลมหายใจเข้านี้ทุกพทุ ลมหายใจออกนี้ทุก โห เราจะคุ้มครองดูแลของเรา แล้วถ้าเราไปรู้จริงเห็นจริงของเรา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตถ้ามันสงบระงับ มันมหัศจรรย์ในตัวมันเองนะ

แต่ตอนนี้มันไม่มหัศจรรย์เพราะอะไร

มันเป็นอารมณ์ อารมณ์เกิดจากจิตใจ มันปกคลุมไปหมดเลย

ความคิดไม่ใช่จิต ถ้าความคิดเป็นจิต เราลืมแล้วต้องตาย เราคิดอะไรแล้วเราหยุดคิดต้องตาย

ไม่เห็นตาย ลืมแล้วมาถามได้ ลืมแล้วถามได้ เดียวก็จำได้

ความคิดเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต แล้วความมคิด สัญญาอารมณ์มันทับถม ทับถมจิตของเรา ทับถมจนเป็นขี้ข้า ทับถมจนจะเป็นจะตาย เวลามันเครียด เวลามันโกรธ เกือบเป็นเกือบตาย

พุทโธๆๆ จนมันปล่อยวางหมด ปล่อยวางสัญญาอารมณ์ ปล่อยวางความคิด เห็นไหม สมภาคือจิตเป็นหนึ่ง ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

คำว่า “ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น” แล้วที่มันคิด เป็นอารมณ์ใหม่ ที่ว่างๆ เป็นอารมณ์ใหม่ เทียบเคียงได้ แล้วถ้ามันไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น มันก็ตื่นตื่นแล้ว มันคืออะไร มันคืออะไร

ก็ตัวเราเอง จิตเราเอง แต่ตัวเองไม่เคยเห็นตัวเอง ตัวเองมีแต่กิเลสมาครอบงำ แล้วก็ทุกข์เจียนตาย ทุกข์เจียนตาย

เป็นสมาธิแล้วไม่ตาย ใ้อ้อ! มหัศจรรย์มาก

แค่สมาธิ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้หรอก แต่ตัวสมาธินี้แหละ ตัวสัมมาสมาธิ ตัวจิตที่เป็นหนึ่ง มันจะมีกำลังของมัน

สิ่งที่เราไม่รู้จักตัวเราเอง เราเที่ยวไปถาม เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยไปหาหมอไปหาหมอยา หมอยา หมอยา หมอยาไปถามหมอไป

แต่เป็นครูบาอาจารย์เรานะ เราไม่รู้เอง ไข้ ไปหาหมอ ให้หมอบอกนะว่ามันเป็นโรคอะไร แต่เราจะรักษาตัวเอง ไร้สาระ หมอยาอยู่ข้างนอก เราจะรักษาตัวเราเอง พอจิตมันสงบระงับเข้ามาแล้วมันจะรู้จักตัวมันเอง ถ้ารู้จักตัวมันเอง มันจะทิ้งในพระพุทธรูปศาสนา มันจะทิ้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนี้เป็นผู้เบิกเข้าไปหากิเลสในใจของตน

แต่เราไม่มีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไป เรามีแต่กิเลสมันครอบงำไป แล้วกิเลสก็ชักจูงไป แล้วกิเลสมันก็บังงาไป บรรลุธรรมๆ

ทะลุธรรม ไม่ใช่บรรลุธรรม เขาทะลุวัง เราทะลุธรรม ทะลุเลย แล้วไม่ได้อะไรขึ้นมา

แต่ถ้าเราฝึกหัดของเรา ฝึกหัดของเรานะ ปัจจัยตั้ง สันติปฏิภาณ เราดูเราเห็นเอง

แล้วก็อ้างกันนัก กินเองก็อิมเอง

กินอะไรล่ะ กินยาพิษตายนะ สารหนู ไฮยาไนต์ กินเข้าไปสิ ไม่มีรส ไม่มีกลิ่น กินเข้าไป

กินอะไร กินมันต้องมีสติปัญญาของมันสิ

กินเองก็อิมเอง แล้วก็เียนยอตัวเองอยู่อย่างนั้นนะ ธรรมะมีอยู่โดยดั่งเดิม มันต้องไปรู้ไปเห็นของมัน

จิตนี้มีอยู่โดยดั่งเดิม จิตนี้ไม่เคยตาย ทุกข์เจียนตายก็ไม่ตาย ทุกข์เจียนตายแล้วมันก็
ผ่อนให้หายใจนิดหนึ่ง แล้วก็ทุกข์ต่อไป ทุกข์ต่อไป เสร็จแล้วเดี๋ยวมันก็ผ่อนให้อีกหน่อยหนึ่ง
ทุกข์เจียนตาย แต่ไม่ตาย ไม่มีวันตาย จิตไม่มีวันตาย

ตายจากมนุษย์ มันก็ไปเกิดเป็นสัตว์นรกเดรัจฉาน เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม มันก็ไป
เกิดของมัน มันมีอะไรตาย แต่สมมุตินี้ตาย สมมุติว่าเกิดเป็นมนุษย์ภพชาติหนึ่ง มันตาย แต่จิต
มันไม่เคยตาย ถ้ามันพิสูจน์ได้ มันพิจารณาของมันได้ มันจะไม่โกงตัวเอง รักษาตัวเอง

ไปหาหมอๆ ใจ หมอคือผู้แนะนำใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราชี้ทางเท่านั้นใจ
เราชี้ทางเท่านั้น เธอต้องประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเอง มันเป็นปัจจัยตั้ง สันติภูมิ

เพราะมันรู้โดยจิตของตน แล้วมันละเอียดมันลึกซึ้งเข้าไป พอมันเป็นภาวนามยปัญญา
ขึ้นมา มันมหัศจรรย์ตัวของมันเอง ปัญญาที่มันรวดเร็วได้ขนาดนี้ มันเท่าทันความคิดทั้งหมด
แล้วมันจับความคิดมาแยกมาแยะ เพราะความคิดเป็นธรรมารมณ เป็นสังขารอันหนึ่งที่เรา
กลับมาแยกมาแยะมัน

เวลามันแยกมันแยะ มันคลายออกๆ แล้วคลายออกที่มันร้อยรัดไว้นั้นมันคืออะไร

ร้อยรัดด้วยสังโยชน์นี้ ๗ ภูมิฐานะในใจของตนร้ายกาจนัก เวลามันร้ายกาจแล้ว
ใครไปรู้ไปเห็นมัน ไม่มีใครรู้เห็นมันหรอก แล้วจับตัวมันไม่ได้

จิตเดิมแท้มีช่องใสๆ ช่องใสคืออวิชา ช่องใสๆ นั่นคือเจ้าวัฏจักร ไขช่องใสๆ จิตว่างๆ
สว่างๆ นั่นอวิชาทั้งนั้นนะ

กิเลส อุปกิเลส กิเลสอย่างหยาบๆ ใจ ความโลภ ความโกรธ ความหลงใจ อุปกิเลสคือ
ความไม่รู้เรื่องอะไรเลย ไม่รู้อะไรเลย บรรลुธรรม

มันเป็นไปได้อย่างไร

มันมีอยู่แล้วดั่งเดิม มันอิมเอง

อิมเองก็ยาพิษใจ ยาพิษที่มันหลอกลวงภพชาตินี้ภพชาติหนึ่ง แล้วก็ต้องตายไป พอตาย
ไปแล้วบรรลุธรรมใหม่

แต่ถ้าเป็นความจริง มันไม่ต้องตายไป มันรู้เดี๋ยวนี้ มันรู้ขณะนี้ กิเลสขาดดั่งแขนขาด
สลักกายทิฏฐิ วิจิกิจจา สิ้นพตปราคมาส

เราเข้าใจผิดในเรื่องชีวิตนะ เราเข้าใจผิดในเรื่องของร่างกายเรานี้แหละ เราว่าเป็นของเราๆ
ถ้าของเรา เราต้องสั่งมันได้ ของเรา เราต้องสั่งไม่ให้มันตาย ของของเราต้องสั่งไม่ให้มันหิว ของ
เรา เราสั่งให้เราสวยงามตลอดไป มันสั่งไม่ได้ มันไม่ใช่ของเรา

แต่มันเป็นบุญกุศลที่เราได้เกิดเป็นมนุษย์ไง มนุษย์มีกายกับใจๆ ร่างกายนี้อยู่กันในภพ
ชาตินี้ไง แต่จิตใจที่มันได้มา มันทำมา กุศลลา ธมฺมา อกุศลลา ธมฺมา ทำบุญทำกุศลมามากน้อย
ขนาดไหน ถ้าทำบุญทำกุศลมามากมายมหาศาล มันก็เป็นทีที่ความรู้สึกนึกคิดไง มันเป็นจิต
นิสัยที่ติงามไ

แต่ถ้ามันทำมาของมัน มันเกิดจากเป็นพาลชน พาลชนมันบีบคั้นใจของตนไ มันบีบรัด
ใจตน ใจตนทุกข์เจียนเป็นเจียนตาย แล้วใครทำ ใครทำ คิดเอง ก็คิดเอง ใครทำ

ก็กิเลสในใจมันทำ แต่ไม่รู้จักมัน หามันไม่ได้ไ

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์เราท่านประพฤติปฏิบัติแล้วนะ ท่านต้องขุดคุ้ยค้นคว้าหามัน
ให้เจอ ถ้าหากิเลสเจอนะ เออ! ครูบาอาจารย์เราเจอกิเลสนะ เอาละ ได้แล้ว คือได้ตัวแล้ว
ต่อไปนี่ก็ต้องใช้ปัญญาแยกแยะแล้ว ด้วยมรรคญาณ ด้วยธรรมจักร เวลามันพิจารณาของมัน
ไป เวลามันสมุจเฉทปหาน

ถ้าพิจารณาเท่าทันๆ มันก็ปล่อยเฉยๆ แต่สมุจเฉทปหาน กิเลสมันขาด สังโยชนมันขาด
ดั่งแขนขาด

แล้วขาดที่ไหน

ขาดในใจของตนนั่นแหละ แล้วถ้าขาดในใจของตน ก็มลงกราบพระพุทธเจ้า กราบแล้ว
กราบอีก กราบพระพุทธเจ้าเพราะอะไร เพราะสิ่งที่ได้มานี้พระพุทธเจ้าเป็นผู้บุกเบิก สิ่งที่ได้มานี้
พระพุทธเจ้าเป็นคนชี้แนะ แล้วเราก็กัดปฏิบัติของเราด้วยความจริงใจของเรา ด้วยความมู
มานะของเรา ให้มันเป็นจริงเป็นจังในใจของเรา

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุไฉน มันมีเหตุมีผลสมบูรณ์แบบของมัน มันถึงจะเป็นอย่างนั้นไฉน ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันสมควร สมดุลพอดี มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลางใน พระพุทธศาสนา ไม่ใช่แบ่งครึ่ง

แบ่งครึ่ง กิเลสครึ่งหนึ่ง ธรรมครึ่งหนึ่ง แล้วกิเลสเอากินหมดเลย

แต่ถ้ามันเป็นจริงไฉน ทางสายเอก มัคโค ไม่มีใครมาแบ่ง ไม่มีใครมายุ่งเหยิงได้ มัน สัมปยุตต์เข้าไป สัมปยุตตรวมตัวลง มรรคสามัคคี มันรวมตัวลง สัมปยุตต์เข้าไป สัมปยุตต์ทำลาย กิเลส ฆ่ากิเลสแล้ว วิปยุตต์มันคลายออกมาเป็นปกติไฉน กิเลสตายหมดเลย แล้วหัวใจมัน ยิ่งใหญ่

ในพระพุทธศาสนานะ แล้วมีอยู่ศาสนาเดียว ลัทธิศาสนาอื่นไม่มีคำสอนอย่างนี้ ลัทธิอื่น ศาสนาอื่นต้องบูชา อ้อนวอนให้เมตตา ได้คุ้มครองเราด้วย ก็เข้าทรงไฉน เจ้าพ่อ เจ้าพ่อกเขา คุ้มครองเรา แต่พระพุทธศาสนาไม่ใช่

ทำเอง รู้เอง ฆ่ากิเลสเอง กำจัดทุกข์ในใจของตนเอง เป็นวิมุตติสุขๆ สุขเหนือโลก สุขไม่เป็นแบบโลก สุขที่ไม่กลับกลอก สุขที่ไม่หน้าไหว้หลังหลอก สุขที่ไม่ปลิ้นปล้อน เป็นสุขโดยสัจจะ ความเป็นจริง

แล้วสุขอย่างไรล่ะ

ก็ต้องปฏิบัติสิ อยากรู้ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ผีกัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นจริง เป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของเรา

หัวใจเรียกร้องให้คนคุ้มครองดูแลมัน เราจะดูแลด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ด้วยการฝึกหัดให้เราเป็นคนดี แล้วปฏิบัติดี

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม คือสัจธรรมตามความเป็นจริงนั้น ท่ามกลางหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น เอวัง